

Kohtuasi C-156/22

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

17. veebruar 2022

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Landgericht Stuttgart (Stuttgarti apellatsioonikohus, Saksamaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

3. veebruar 2022

Apellatsioonkaebuse esitaja:

TAP Portugal

Vastustaja apellatsioonimenetluses:

flightright GmbH

[...]

Landgericht Stuttgart

Kohtumäärus

Kohtuasjas

Flightright GmbH, [...]

– hageja ja vastustaja apellatsioonimenetluses –

[...]

versus

TAP Portugal, [...]

– kostja ja apellatsioonkaebuse esitaja –

[...]

mis puudutab hüvitise maksmist (17. juuli 2019. aasta lend TP597/TP1944)

- 1 tegi Landgericht Stuttgarti (Stuttgarti apellatsioonikohus, Saksamaa) 5. tsiviilkolleegium [...] 3. veebruaril 2022 järgmise kohtumääruse:
- 2 I. Apellatsioonimenetlus peatatakse.

II. Euroopa Liidu Kohtule (edaspidi „Euroopa Kohus“) esitatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel liidu õiguse tõlgendamise kohta järgmine eelotsuse küsimus:
- 3 Kas määruse (EÜ) nr 261/2004 artikli 5 lõiget 3 tuleb tõlgendada nii, et tegemist on erakorralise asjaoluga viidatud sätte tähenduses, kui lennujaamast, mis ei ole tegutseva lennuettevõtja kodulennujaam, väljuma pidanud lend tühistatakse, kuna lennuks ette nähtud lennumeeskonna liige (käesoleval juhul teine piloot), kes oli edukalt läbinud kohustuslikud korrapärased terviseuuringud, vahetult enne lennu algust äkiliselt ja lennuettevõtjale ettenägematult sureb või nii raskelt haigestub, et ta ei suuda lendu teostada?

Põhjendused

Asjaolude lühikokkuvõte

- 4 Põhikohtuasja hageja esitab loovutatud õiguse alusel kostjaks oleva lennuettevõtja vastu hüvitise nõude, tuginedes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määruse (EÜ) nr 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 295/91 (edaspidi „määrus nr 261/2004“), artiklile 7.
- 5 Kostja on lennuettevõtja, kes pidi teostama 17. juuli 2019. aasta lennu numbriga TP597 marsruudil Stuttgart – Lissabon, mille plaanipärane väljumisaeg oli kell 6.05 (kohalik aeg). Lend tühistati. Kostja tugineb erakorralistele asjaoludele määruse nr 261/2004 artikli 5 lõike 3 tähenduses. Vaidluse esemeks oleva lennu teine piloot leiti 17. juuli 2019. aasta varahommikul kell 4.15 (kohalik aeg), mil talle lennujaama toimetamise eesmärgil hotelli järele mindi, oma hotellistoast surnuna. Seepeale avaldasid lennumeeskonna liikmed, et keegi neist ei suuda lennule minna. Varastes 40ndates oleva pereisa äkiline surm oli kõikidele suur šokk ja täiesti ettenägematu. Selline väline sündmus ei ole lennuettevõtja kontrolli all. Asendustöötajad väljaspool kostja kodulennujaama puudusid. Asendusmeeskond lendas Lissabonist Stuttgarti päeva esimese lennuga, mis väljus kell 11.25 ja saabus kell 15.20. Seejärel toimetati reisijad nii kiiresti kui võimalik, see tähendab kell 16.40 väljunud asenduslennuga TP593 Lissaboni.

Esimese astme kohtu otsused

- 6 Amtsgericht (esimese astme kohus) mõistis taotletud hüvitise kostjalt välja. Otsust põhjendas kohus sellega, et kostja ei saa tugineda erakorralistele asjaoludele, sest samamoodi nagu ühe meeskonnaliikme äkiline raske haigestumine on ka äkiline ja ettenägematu surmajuhtum omane lennuettevõtja tavapärasele tegevusele. Tegemist ei ole ettevõtjat väljastpoolt mõjutava sündmusega, vaid tööandja riskiga, millega tööandja peab oma tavapärase tegevuses arvestama.
- 7 Kostja esitas kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Landgericht Stuttgartile (Stuttgarti apellatsioonikohus, Saksamaa). Eelotsusetaotluse esitanud kohtus on pooleli veel kaks sama lendu puudutavat menetlust 5 S 30/21 ja 5 S 32/21. Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub Euroopa Kohtul kõik kolm kohtuasja liita. Kuna põhikohtuasjade hagejad ei ole kõikidel juhtudel samad, ei ole kohtuasjade liitmine ühiseks arutamiseks ja otsustamiseks eelotsusetaotluse esitanud kohtus käesoleval juhul tarvilik.

Eelotsuse küsimuse tähtsus kohtuasjas otsuse tegemiseks ja eelotsusetaotluse esitanud kohtu esialgne õiguskäsitlus

- 8 [...]
- 9 Apellatsioonkaebuse asjas otsuse tegemine sõltub sellest, kuidas vastab Euroopa Kohus käesoleva kohtumääruse resolutsioonis sõnastatud eelotsuse küsimusele.
- 10 Hinnates küsimust, kas asjaomasel hagejal on õigus nõuda hüvitist nende reisijate eest, kelle lend tühistati, on määrav tõlgendus, mille annab määruse nr 261/2004 artikli 5 lõikele 3 Euroopa Kohus. Kui eelotsusetaotluse esitanud kohtu uuringute kohaselt on Saksa kohtupraktikas osalt levinud seisukoht – millest lähtus ka Amtsgericht Nürtingen (Nürtingeni esimese astme kohus) –, et kuna tegemist on olukorraga, mis kuulub lennuettevõtja kaetavate riskide hulka, siis ei esine erakorralist asjaolu väljastpoolt mõju avaldava sündmuse tähenduses (Landgericht Darmstadt (Darmstadt esimese astme kohus) 6. aprilli 2011. aasta otsus 7 S 122/10 [...]; Landgericht Darmstadt (Darmstadt esimese astme kohus) 23. mai 2012. aasta otsus 7 S 250/11 [...]; Amtsgericht Frankfurt aM (Frankfurdi esimese astme kohus) 20. mai 2011. aasta otsus 31 C 245/11 [...]), siis eelotsusetaotluse esitanud kohtule teadaolevalt on Madalmaade asjaomast kohtupraktikat muudetud ja seal peetakse lennumeeskonna liikme äkilist haigestumist väliseks sündmuseks, mis ei ole lennuettevõtja kontrolli all (Rechtbank Noord-Hollandi (Noord-Hollandi esimese astme kohus) 28. oktoobri 2020. aasta otsus ECLI:NL:RBNHO:2020:8758 erinevalt Rechtbank Noord-Hollandi (Noord-Hollandi esimese astme kohus) 11. märtsi 2020. aasta otsusest ECLI:NL:RBNHO:2020:2920, milles on samuti viidatud organisatsiooni kaetavatele riskidele).
- 11 Otsing Prantsuse andmebaasis Légifrance andis tulemuseks, et ka Cour de Cassationi (Prantsusmaa kassatsioonikohus) 5. veebruari 2020. aasta otsuses

19-12.294, ECLI:FR:CCASS:2020:C100113, asuti seisukohale, et tegemist ei ole erakorraliste asjaoludega, kui piloot haigestub või ei saa lendu teostada, kuna see ei ole erakorraline sündmus (punkt 5).

- 12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus pooldab seisukohta, et lennuettevõtja peab põhimõtteliselt vastutama oma töötajate lennukõlblikkuse ja kättesaadavuse eest ning seepärast on ta põhimõtteliselt ka kohustatud hoidma teatava hulga asendustöötajaid kättesaadavatena. Kuna küsimus on Euroopa Kohtu praktikas ja õiguskirjanduses vaidluse all ja seni ei ole Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) ega Euroopa Kohus selle kohta otsust teinud, esitab eelotsusetaotluse esitanud kohus selle eelotsuse küsimusena Euroopa Kohtule.

[...]

TÖÖDOKUMENT